

Міжнародний гуманітарний університет
Інститут права, економіки та міжнародних відносин
Кафедра економіки і міжнародних економічних відносин

СИЛАБУС НАВЧАЛЬНОЇ ДИСЦИПЛІНИ

Підприємництво в ЗЕД

РІВЕНЬ ВИЩОЇ ОСВІТИ	другий (магістерський) рівень (назва рівня вищої освіти)
СТУПІНЬ ВИЩОЇ ОСВІТИ	магістр (назва ступеня вищої освіти)
СПЕЦІАЛЬНІСТЬ	076 «Підприємництво, торгівля та біржова діяльність» (код та найменування спеціальності)
ОСВІТНЬО-ПРОФЕСІЙНА ПРОГРАМА	«Підприємництво, торгівля та біржова діяльність» (найменування освітньої програми)

Викладач	Зеркіна Оксана Олександрівна, доцент кафедри економіки і міжнародних економічних відносин
Контактний телефон	063-946-06-76
E-mail	Oksana_27@i.ua
Консультації	Очні консультації: в день проведення лекцій/практичних занять (за попередньою домовленістю).

1. Анотація до навчальної дисципліни

Розвиток продуктивних сил країн неминує веде їх до виходу на зовнішній ринок, до зростання міжнародних зв'язків, сприяє інтернаціоналізації господарського життя. У сучасному світі чіткіше простежується тенденція до інтеграції в міжнародному економічному просторі. Доказом цього є тісна взаємозалежність виробництва і міжнародної торгівлі. Сьогодні більшість товарів надходить на ринок через зовнішню торгівлю або виготовляється з використанням складників, що завозяться з-за кордону.

Зовнішньоекономічна діяльність дає змогу прискорювати науково-технічний прогрес завдяки організації спільних досліджень, швидкому переобладнанню сучасною

технікою цілих галузей і виробництв, сприяє розв'язанню багатьох соціальних проблем. Отже, зовнішньоекономічні зв'язки стають одним з основних чинників розвитку господарства України.

Саме тому набуття теоретичних знань і практичних навичок в сфері підприємництва в зовнішньоекономічній діяльності є необхідною умовою всебічної і поглибленої підготовки майбутнього фахівця в галузі підприємництва, торгівлі та біржової діяльності.

2. Стислий опис навчальної дисципліни

Предметом навчальної дисципліни є сукупність закономірностей, умов, принципів, процесів та явищ, що мають місце в підприємстві зовнішньоекономічної діяльності.

Мета навчальної дисципліни – поглибити й систематизувати знання студентів щодо збору, аналізу і обробки інформації, що впливають, або можуть вплинути на зміну ринку, досягнення конкурентних переваг, вироблення рекомендацій для прийняття управлінських рішень.

Завданнями вивчення дисципліни є:

- надати студентам навчальний матеріал з теорії навчальної дисципліни «Підприємство в ЗЕД» та сформувати основи практичних знань;
- виробити розуміння суттєвості та специфіки механізму функціонування зовнішньоекономічної діяльності в Україні на сучасному етапі;
- вивчити економічні і організаційні відносини, які складаються між господарюючими суб'єктами різних країн під час проведення зовнішньоекономічної діяльності;
- вивчити аналіз закономірностей формування різних систем ЗЕД;
- ознайомити з різними аспектами управління ЗЕД та суті міжнародних операцій;
- сформувати вміння застосовувати методи й інструментарій управління і організації ЗЕД на українських підприємствах

Згідно з вимогами освітньо-професійної програми студенти повинні:

знати:

- сутність, види, напрями розвитку підприємництва в зовнішньоекономічній діяльності;
- стратегію і структуру підприємництва в зовнішньоекономічній діяльності;
- основні теоретичні і практичні підходи до управління персоналом, а також маркетингової, фінансової, науково-дослідницької діяльності у сфері підприємництва в зовнішньоекономічній діяльності;
- соціально-економічну сутність категорії «підприємство», механізм його функціонування в світовій економіці;
- суб'єктів підприємництва в зовнішньоекономічній діяльності.; стратегію й тактику підприємництва, його рушійні сили та інфраструктуру;
- методичку розрахунків показників діяльності підприємницьких структур;
- порядок складання бізнес-плану;
- особливості діяльності міжнародних спільних підприємств та тенденції їх розвитку;
- державне регулювання підприємницьких структур;
- організаційно-правовий механізм забезпечення міжнародної торгівлі, міжнародне регулювання зовнішньої торгівлі, міжнародні банківські стандарти;
- міжнародні правила і норми конкуренції та врахування їх у діловій практиці українських господарюючих суб'єктів,
- систему міжнародної технічної допомоги й світові екологічні стандарти;
- теоретичні й практичні основи аналізу міжнародного економічного середовища, інтернаціоналізації бізнесу;

– досвід прибуткового ведення господарства в умовах економіки ринкового типу.

ВМІТИ:

- шляхом розрахунку та порівняння відповідних показників визначити рейтинг підприємництва в зовнішньоекономічній діяльності.;
- обґрунтувати напрямки співпраці суб'єктів підприємницької діяльності;
- визначати наслідки діяльності підприємництва в зовнішньоекономічній діяльності для економіки приймаючих країн.
- методику розрахунків показників діяльності підприємницьких структур;
- порядок складання бізнес-плану;
- визначити сукупність заходів, які забезпечували б використання фінансів як одного з дійових важелів у реалізації економічної та соціальної політики країни;
- використовувати стратегічні альянси, типи організацій у підприємництва в зовнішньоекономічній діяльності;
- визначати позитивні та негативні наслідки експорту, імпорту, зустрічної торгівлі у підприємництва в зовнішньоекономічній діяльності ;
- застосовувати спеціальні методи дослідження для аналізу соціально-економічних процесів у сфері підприємництва в зовнішньоекономічній діяльності;
- самостійно оцінювати та прогнозувати можливості розвитку підприємництва в зовнішньоекономічній діяльності України.

набути соціальних навичок (soft-skills):

- здійснювати комунікацію на засадах студентоцентрованого підходу, ефективно пояснювати і презентувати навчальний матеріал, взаємодіяти в проєктній діяльності.
- проявляти автономність і відповідальність у розробленні навчально-методичного забезпечення дисциплін, в управлінні навчально-пізнавальною діяльністю студентів.

Пререквізити. Ефективність засвоєння змісту дисципліни «Підприємництво в ЗЕД» значно підвищиться, якщо студент попередньо (за програмою бакалавра) опанував матеріалом таких дисциплін як: «Фінанси», «Гроші і кредит», «Фінанси підприємств», «Міжнародна економіка», «Податкова система», «Онови зовнішньоекономічної діяльності» та ін.

Постреквізити. Знання та вміння студентів після освоєння змісту дисципліни «Підприємництво в ЗЕД» будуть використовуватися у різних сферах діяльності фахівця.

Формат навчальної дисципліни - очний (offline): проведення лекцій, лабораторних робіт та консультації для кращого розуміння. Під час сесії заочної форми навчання формат очний (offline / Facetoface), у міжсесійний період – дистанційний (online).

Blended Learning – викладання курсу передбачає поєднання традиційних форм аудиторного навчання з елементами електронного навчання, в якому використовуються спеціальні інформаційні технології, такі як комп'ютерна графіка, аудіо та відео, інтерактивні елементи, онлайн консультування і т.п.

Методи навчання:

Під час викладання курсу використовуються такі методи навчання: інформаційно-ілюстративний, метод проблемного викладу, метод вправ, спостереження і аналізу, метод бесіди, методи інтерактивного навчання (ділові ігри, круглі столи тощо), блоковий метод, метод проєктів, case-метод, використання комп'ютерних технологій.

3. Зміст навчальної дисципліни

	Години	Кредити	Семестр	
			денна	заочна
Всього годин за навчальним планом, з них:	180	6	180	180
Аудиторні заняття, у т.ч.:				
лекції			24	12
лабораторні роботи				
практичні заняття			24	12
Самостійна робота, у т.ч.:			132	156
підготовка до аудиторних занять				
підготовка до контрольних заходів				
виконання реферату або проекту				
опрацювання розділів програми, які не викладаються на лекціях				
підготовка до екзамену/заліку				
Форма підсумкового контролю			залік	екзамен

4. Структура (тематичний план) дисципліни

Назви змістових модулів і тем	Кількість годин			
	усього	у тому числі		
		л	пр.	с.р.
Змістовий модуль 1.				
Тема 1. Суть і характерні риси підприємництва в зовнішньоекономічній діяльності.	18	4	2	12
Тема 2. Середовище підприємництва в зовнішньоекономічній діяльності.	20	2	4	14
Тема 3. Стратегічне планування підприємництва в зовнішньоекономічній діяльності.	20	2	2	12
Тема 4. Організаційні структури підприємництва в зовнішньоекономічній діяльності.	18	2	2	16
Тема 5. Управління людськими ресурсами підприємництва в зовнішньоекономічній діяльності.	20	2	2	14
Разом за змістовим модулем 1	96	12	12	68
Змістовий модуль 2.				
Тема 6. Керування і комунікації підприємництва в зовнішньоекономічній діяльності.	20	4	2	14
Тема 7. Технологічна політика підприємництва в зовнішньоекономічній діяльності.	22	2	4	18
Тема 8. Торговельні операції підприємництва в зовнішньоекономічній діяльності.	22	2	2	18
Тема 9. Інвестиційні операції підприємництва в зовнішньоекономічній діяльності.	20	4	4	14
Разом за змістовим модулем 2	84	12	12	64
Усього годин	180	24	24	132

5. Лекційний курс

№ зан.	Тема занять	Кількість годин	
		денна	заочна
Змістовий модуль 1.			
1	<p>Тема 1 Суть і характерні риси підприємництва в зовнішньоекономічній діяльності.</p> <p>1. Сутність та характеристика підприємництва в зовнішньоекономічній діяльності..</p> <p>2. Етапи розвитку підприємництва в зовнішньоекономічній діяльності.</p> <p>3. Поняття і сфера підприємництва в зовнішньоекономічній діяльності.</p> <p>4. Мотивація підприємництва в зовнішньоекономічній діяльності: розширення збуту, придбання ресурсів і диверсифікація джерел постачання і збуту.</p> <p>5. Засоби досягнення цілей: операційні та функціональні. Інтернаціоналізація, транснаціоналізація, глобалізація й інтеграція як фактори розвитку підприємництва в зовнішньоекономічній діяльності.</p>	2	2
2	<p>Тема 2. Тема 2. Середовище міжнародного бізнесу</p> <p>1. Політико-правове середовище підприємства в зовнішньоекономічній діяльності .</p> <p>2. Економічне середовище підприємництва в зовнішньоекономічній діяльності.</p> <p>3. Соціально-культурне середовище підприємництва в зовнішньоекономічній діяльності.</p> <p>4. Технологічне середовище підприємництва в зовнішньоекономічній діяльності.</p>	4	
3	<p>Тема 3. Стратегічне планування підприємництва в зовнішньоекономічній діяльності.</p> <p>1. Суть стратегічного планування підприємництва в зовнішньоекономічній діяльності.</p> <p>2. Сучасні стратегічні планування підприємництва в зовнішньоекономічній діяльності.</p> <p>3. Основні типи стратегічних планувань підприємництва в зовнішньоекономічній діяльності.</p> <p>4. Основні етапи розробки і реалізацій стратегій планування підприємництва в зовнішньоекономічній діяльності.</p>	4	2
4	<p>Тема 4. Організаційні структури підприємництва в зовнішньоекономічній діяльності.</p> <p>1. Суть та основні типи організаційних структур підприємництва в зовнішньоекономічній діяльності.</p> <p>2. Координація та інтеграція діяльності підрозділів підприємництва в зовнішньоекономічній діяльності.</p> <p>3. Управління змінами та організаційним розвитком підприємництва в зовнішньоекономічній діяльності.</p> <p>4. Інтегровані структури підприємництва в зовнішньоекономічній діяльності та стратегічні альянси.</p>	2	

5	Тема 5. Управління людськими ресурсами в підприємництва в зовнішньоекономічній діяльності. 1. Система управління людськими ресурсами підприємництва в зовнішньоекономічній діяльності. 2. Мотивація підприємництва в зовнішньоекономічній діяльності. 3. Система відбору персоналу підприємництва в зовнішньоекономічній діяльності. 4. Розвиток персоналу та трудові відносини підприємництва в зовнішньоекономічній діяльності.	2	2
Разом за модулем № 1		14	6
Змістовий модуль 2.			
6	Тема 6. Керування і комунікації підприємництва в зовнішньоекономічній діяльності. 1. Особливості керівництва підприємництва в зовнішньоекономічній діяльності. 2. Лідерство та моделі лідерства підприємництва в зовнішньоекономічній діяльності. 3. Комунікації підприємництва в зовнішньоекономічній діяльності та комунікативні бар'єри.	2	2
7	Тема 7. Технологічна політика підприємництва в зовнішньоекономічній діяльності. 1. Особливості сучасного технологічного розвитку. 2. Організація технологічної діяльності підприємництва в зовнішньоекономічній діяльності. 3. Система тотального управління якістю підприємництва в зовнішньоекономічній діяльності.	2	2
8	Тема 8. Торговельні операції підприємництва в зовнішньоекономічній діяльності. 1. Комерційні операції підприємництва в зовнішньоекономічній діяльності. 2. Експортні операції підприємництва в зовнішньоекономічній діяльності. 3. Нетрадиційні методи фінансування торговельними операціями підприємництва в зовнішньоекономічній діяльності 4. Страхування і державна підтримка експортних операцій підприємництва в зовнішньоекономічній діяльності.	4	2
9	Тема 9. Інвестиційні операції підприємництва в зовнішньоекономічній діяльності. 1. Міжнародний ринок інвестицій. 2. Прямі іноземні інвестиційні операції підприємництва в зовнішньоекономічній діяльності. 3. Портфельні інвестиційні операції підприємництва в зовнішньоекономічній діяльності. 4. Міжнародні інвестиційні компанії.	2	
Разом за модулем № 2		10	6
Всього		24	12

6. Теми практичних занять

№ зан.	Тема занять	Кількість годин	
		денна	заочна
Змістовий модуль 1.			
1	Тема 1. Суть і характерні риси підприємництва в зовнішньоекономічній діяльності.	4	2
2	Тема 2. Середовище підприємництва в зовнішньоекономічній діяльності.	4	2
3	Тема 3. Стратегічне планування підприємництва в зовнішньоекономічній діяльності.	2	
4	Тема 4. Організаційні структури підприємництва в зовнішньоекономічній діяльності.	2	2
5	Тема 5. Управління людськими ресурсами підприємництва в зовнішньоекономічній діяльності.	4	
Разом за модулем 1		16	6
Змістовий модуль 2.			
Технології конкурсної розвідки			
6	Тема 6. Керування і комунікації підприємництва в зовнішньоекономічній діяльності.	2	
7	Тема 7. Технологічна політика підприємництва в зовнішньоекономічній діяльності.	2	2
8	Тема 8. Торговельні операції підприємництва в зовнішньоекономічній діяльності.	2	2
9	Тема 9. Інвестиційні операції підприємництва в зовнішньоекономічній діяльності.	2	2
Разом за модулем № 2		8	6
Всього		24	12

7. Самостійна робота

№ зан.	Вид роботи / назва теми	Кількість годин	
		денна	заочна
1	Тема 1. Загальна характеристика підприємництва в зовнішньоекономічній діяльності 1. Основні ознаки підприємництва в зовнішньоекономічній діяльності. 2. Необхідність вивчення підприємництва в зовнішньоекономічній діяльності. 3. Форми міжнародної підприємницької діяльності. 4. Різноманітність форм міжнародних ділових операцій.	24	30
2	Тема 2 1. Вплив НТП на зростаюче значення інформації й міжнародний бізнес транснаціональних компаній, на напрям підприємництва в зовнішньоекономічній діяльності.. 2. Зростання чисельності та галузева диверсифікованість ТНК - фактори, що впливають на підприємництва в зовнішньоекономічній діяльності.. 3. Умови конкуренції на світовому ринку як фактор і основа	28	32

	розвитку підприємництва в зовнішньоекономічній діяльності..		
3	Тема 3. Соціальна відповідальність підприємництва в зовнішньоекономічній діяльності.	28	32
4	Тема 4. Ринки країн Південної Америки.	24	30
5	Тема 5. Особливості організації підприємництва в Україні. 1. Характеристика спільних підприємств 2. Роль підприємств з іноземними інвестиціями в економіці України. 3. Правове регулювання іноземного інвестування в Україні 4. Класифікація спільних підприємств. 5. Моделі управління підприємствами з іноземними інвестиціями. 6. Особливості міжнародних розрахунків.	28	32
6	Підготовка до екзамену		
	Всього	132	156

8. Система оцінювання та вимоги

Загальна система оцінювання курсу	Участь в роботі впродовж семестру – 50% від загальної оцінки. Екзамен: 50% від загальної оцінки. Екзамен усний згідно з переліком питань.
Вимоги до письмової роботи	Усі письмові роботи повинні бути написані самостійно, плагіат заборонений. Обсяг письмових робіт – до 500 слів. Оцінюється якість та оригінальність наведених аргументів. Письмові роботи повинні подаватись вчасно. У випадку невчасного подання письмової роботи оцінка знижується – віднімається 5 балів за день прострочення.
Семінарські заняття	Попередня підготовка до розглядупитань, активна участь під час обговорення, обов'язкове виконання усіх письмових завдань у зошиті (конспект).
Умови допуску до підсумкового контролю	Обов'язкова присутність на лекційних заняттях. У разі пропуску 1/3 лекційних занять студент не допускається до підсумкового контролю. Активність впродовж семестру, відвідування або відпрацювання усіх семінарських занять. Відпрацювання семінарських занять здійснюється протягом двох тижнів з моменту пропуску заняття або отримання незадовільної оцінки на занятті. На семінарських заняттях обов'язково мати зошит з виконаними завданнями.

Види контролю: поточний, підсумковий.

Методи контролю: спостереження за навчальною діяльністю студентів, усне опитування, письмовий контроль, тестовий контроль.

Форма контролю: екзамен.

Контроль знань і умінь студентів (поточний і підсумковий) з дисципліни «Теорія і методика професійного навчання» здійснюється згідно з кредитно-модульною системою організації навчального процесу. Рейтинг студента із засвоєння дисципліни визначається за 100 бальною шкалою. Він складається з рейтингу з навчальної роботи, для оцінювання якої призначається 50 балів, і рейтингу з атестації (екзамен) – 50 балів.

Критерії оцінювання. Еквівалент оцінки в балах для кожної окремої теми може бути різний, загальну суму балів за тему визначено в навчально-методичній карті. Розподіл

балів між видами занять (лекції, практичні заняття, самостійна робота) можливий шляхом спільного прийняття рішення викладача і студентів на першому занятті. Рівень знань оцінюється:

«відмінно» – студент дає вичерпні, обґрунтовані, теоретично і практично правильні відповіді не менш ніж на 90% запитань, рішення задач та виконання вправ є правильними, демонструє знання матеріалу підручників, посібників, інструкцій, проводить узагальнення і висновки, акуратно оформлює завдання, був присутній на лекціях, має конспект лекцій чи реферати з основних тем курсу, проявляє активність і творчість у виконанні групових завдань;

«добре» – коли студент володіє знаннями матеріалу, але допускає незначні помилки у формуванні термінів, категорій і розрахунків, проте за допомогою викладача швидко орієнтується і знаходить правильні відповіді, був присутній на лекціях, має конспект лекцій чи реферати з основних тем курсу, проявляє активність у виконанні групових завдань;

«задовільно» – коли студент дає правильну відповідь не менше ніж на 60% питань, або на всі запитання дає недостатньо обґрунтовані, невичерпні відповіді, допускає грубі помилки, які виправляє за допомогою викладача. При цьому враховується наявність конспекту за темою завдань та самостійність, участь у виконанні групових завдань;

«незадовільно з можливістю повторного складання» – коли студент дає правильну відповідь не менше ніж на 35% питань, або на всі запитання дає необґрунтовані, невичерпні відповіді, допускає грубі помилки, має неповний конспект лекцій, індиферентно або негативно проявляє себе у виконанні групових завдань.

Підсумкова (загальна оцінка) курсу навчальної дисципліни. Є сумою рейтингових оцінок (балів), одержаних за окремі оцінювані форми навчальної діяльності: поточне та підсумкове тестування рівня засвоєння теоретичного матеріалу під час аудиторних занять та самостійної роботи (модульний контроль); оцінка (бали) за виконання практичних індивідуальних завдань. Підсумкова оцінка виставляється після повного вивчення навчальної дисципліни, яка виводиться як сума проміжних оцінок за змістові модулі. Остаточна оцінка рівня знань складається з рейтингу з навчальної роботи, для оцінювання якої призначається 50 балів, і рейтингу з атестації (екзамен) – 50 балів.

9. Технічне й програмне забезпечення /обладнання

У період сесії бажано мати мобільний пристрій (телефон) для оперативної комунікації з адміністрацією, методистом та викладачами з приводу проведення занять та консультацій. У міжсесійний період комп'ютерну техніку (з виходом у глобальну мережу) та оргтехніку для комунікації з адміністрацією, методистом, викладачами та підготовки (друку) рефератів і самостійних робіт

10. Політика дисципліни

При організації освітнього процесу в Інституті права, економіки та міжнародних відносин МГУ студенти, викладачі, методисти та адміністрація діють відповідно до: Положення про самостійну роботу студентів; Положення про організацію освітнього процесу; Положення про порядок переведення, відрахування та поновлення студентів; Положення про практику студентів; Положення про рейтингову систему оцінювання знань; Положення про академічну доброчесність; Положення про екзамени та заліки; Положення про підготовку і захист магістерської роботи; Положення про укладання та контроль за виконанням договору про надання освітніх послуг; Положення про внутрішнє забезпечення якості освіти.

Письмові роботи

Очікується, що студенти виконають декілька видів письмових робіт (есе, вирішення кейсів, підготовка презентацій). У випадку якщо студент не отримав протягом семестру необхідну кількість балів для допуску до заліку, студент може написати додаткову письмову роботу (есе) за темою яка буде погоджена з викладачем.

Академічна доброчесність

Очікується, що роботи студентів будуть їх оригінальними дослідженнями чи міркуваннями. Відсутність посилань на використані джерела, фабрикування джерел, списування, втручання в роботу інших студентів становлять, але не обмежують, приклади можливої академічної недоброчесності. Виявлення ознак академічної недоброчесності в письмовій роботі студента є підставою для її незарахування викладачем, незалежно від масштабів плагіату чи обману.

Відвідання занять

Відвідання занять є важливою складовою навчання. Очікується, що всі студенти відвідають усі лекції і практичні заняття курсу. Студенти мають інформувати викладача про неможливість відвідати заняття. Допускається і пропуск з поважних причин, який не впливатиме на систему оцінювання. Пропущені лекції або практичні заняття зараховуються шляхом опрацювання студентом лекцій або практичних занять (конспектування, розв'язування задач, підготовка реферату, тощо) із наступним їх захистом.

Література

Уся література, яку студенти не зможуть знайти самостійно, буде надана викладачем виключно в освітніх цілях без права її передачі третім особам. Студенти заохочуються до використання також й іншої літератури та джерел, яких немає серед рекомендованих.

11. Рекомендована література

Основна література

1. Гребельник О. Основи зовнішньоекономічної діяльності : Підручник/ М-во освіти і науки України, Київський нац. торговельно-економічний ун-т. -К.: Центр навчальної літератури, 2004. - 382 с.
2. Дідківський М.І. Зовнішньоекономічна діяльність підприємства. Навчальний посібник. - К., Знання, 2008. - 462 с.
3. Зовнішньоекономічна діяльність підприємства: Навчальний посібник / [Ю. Г. Козак, Н. С. Логвінова, І. Ю. Сіваченко та ін.]; за ред Ю. Г. Козака, Н. С. Логвінової, І. Ю. Сіваченка. - 2-е вид., переробл. і доп. - К.: ЦНЛ, 2008. - 792 с.
4. Козак Ю. Г. Міжнародні економічні відносини. : Навчальний посібник/За ред. Козака Ю.Г., Пахомова Ю.М., Логвінової Н.С. -3-е вид., переробл. і доп. - Київ: ЦУЛ, 2019.

Допоміжна література

1. Багорова, І. В. Міжнародна економічна діяльність України : навч. посіб. /І. В. Багорова, О. О. Гетьман, В. Є. Власюк ; Дніпропетр. ун-т економіки та права. - К. : ЦУЛ, 2014. - 384 с.
2. Батанова Л. О. Фінансовий контроль у сфері державної митної справи [Текст] : монографія / Л. О. Батанова ; Нац. ун-т "Одес. юрид. акад.". - Чернівці : Технодрук, 2015. - 153 с.
3. Бутинець, Ф. Ф. Облік зовнішньоекономічної діяльності : підруч. для студ. вищ. навч. закладів спец. 7.0 / Ф.Ф. Бутинець, І.В. Жиглей ; ред. Ф. Ф. Бутинець ; М-во освіти і науки України, Житомир, держ. технол. ун-т - 4-те вид., переробл. і доп. - Житомир : Рута, 2016. - 387 с.
4. Гронтковська Е. Міжнародна економіка.: Навчальний посібник, 2017.-382с.

5. Горбач, Л. М. Міжнародні економічні відносини : підруч. / Л. М. Горбач, О. В. Плотніков. - К. : Кондор, 2005. - 266 с.
6. Гребельник, О. П. Основи зовнішньоекономічної діяльності : навч. посібн. для
7. Дахно, І. І. Міжнародне економічне право : навч. посіб. / І. І. Дахно. - 3-тє вид., переробл. і доп. - К. : ЦНЛ, 2006. - 271 с.
8. Загородній, А. Г. Зовнішньоекономічна діяльність : термінол. слов. / А. Г. Загородній, Г. Л. Вознюк. - К. : Кондор, 2007. - 168 с.
9. Зовнішньоекономічна діяльність : навч. посіб. для студ. ВНЗ / [І. І. Дахно, В. Кобржицький, В. М. Куценко та ін.]; за ред. І. І. Дахна. - К. : ЦНЛ, 2016.-359
10. Митна справа : навч. посіб. / С. Д. Герчаківський, О. Б. Дем'янюк. – Тернопіль : Економічна думка, 2017. – 148 с.
11. Михайлів З. В. Міжнародні кредитно-розрахункові відносини та валютні операції: Міжнародні кредитно-розрахункові відносини та валютні операції / З. В. Михайлів, З. П. Гаталяк, Н. І. Горбаль ; Нац. ун-т "Львівська політехніка". - Л. : Львівська політехніка, 2014. - 244 с.
12. Міжнародна економіка : навч. посіб. для студ. економ. вузів і фак-тів / ред. Ю. Г. Козак, В. М. Новацький ; Одеський держ. економ. ун-т. - 3-є вид., переробл. і доп. - К. : ЦУЛ, 2016. - 672 с.
13. Новицький, В. С. Міжнародна економічна діяльність України : підруч. / В. С. Новицький ; Київський нац. екон. ун-т. - К., 2003. - 948 с.
14. Одягайло, Б. М. Міжнародна економіка : навч. посіб. для студ. вузу / Б. М. Одягайло. - К. : Знання, 2015. - 397 с.
15. Пономарьова Н. В. Митно-тарифне регулювання: навч. посіб. / Н.В. Пономарьова, Т.В. Столяр, О.В. Павленко та ін. ; МОН України ; Харк. нац. автомоб.-дор. ун-т. - Х. : ХНАДУ, 2010. -199 с.
16. Савельєв, Є. В. Міжнародна економіка: Теорія міжнародної торгівлі і фінансів : підруч. / Є. В. Савельєв ; ред. О. А. Устенко. - Тернопіль : Екон. думка, 2012.-504 с.
17. Федорова, В. А. Економіка підприємств та міжнародних компаній : навч. посіб. / В. А. Федорова, О. А. Соловійова ; Дніпропетр. нац. ун-т. - К. : ЦУЛ, 2018. -232 с.
18. Фомішин, С. В. Міжнародні економічні відносини : навч. посіб. / С. В. Фомішин, Ю. В. Колесник. - Л. : Новий Світ-, 2010. - 356 с.

Інформаційні ресурси в Інтернеті

1. Національна бібліотека України ім. В.І.Вернадського // <http://www.nbuv.gov.ua>
2. Офіційна Інтернет-сторінка Кабінету міністрів України // <http://www.kmu.gov.ua>
3. Офіційна Інтернет-сторінка Міністерства економіки України // <http://www.me.gov.ua>
4. Офіційна Інтернет-сторінка Міністерства фінансів України // <http://www.minfin.gov.ua>
5. Офіційна Інтернет-сторінка Державного комітету статистики України <http://www.ukrstat.gov.ua>
6. Офіційна Інтернет-сторінка Програми розвитку ООН <http://www.undp.org>
7. Офіційна Інтернет-сторінка Міжнародного валютного фонду <http://www.imf.org>
8. Офіційна Інтернет-сторінка Світової організації торгівлі <http://www.wto.org>

Гарант освітньої програми
 зав. кафедри економіки і міжнародних економічних відносин
 д.е.н., професор

Головченко О.М.